

en cialpillantást
tera.
chmil — szólt oda
zsisikus fiúhoz —
kicsoda. De gyor
rsant
elegt tett a pa-
z üzenetet.
nem már asszony.
és Chameuzkból
ez itt a bársouy
a férje.
bujjon beléd —
nyu — ilyen gyor
ép nő, gyönyörű,
allognak a szemel,
mehek beszé-

— szólt Stemp-
arok vele, ahhoz
Majd odamcgyek

u hegedője

utkosás, mérge-
utoltak a meny-
elődéséhez. A
omló hajjal leül-
én egy székre,
e köre telepedett
gig a ceremóniát
bevezette

köv.

LEG!
olonizáció
alva ismerteti:
nélyi tényezőit;
émát.
vosztályában.

RE

ÁN

évében

zetben.

obrud-
ország,

osztálya

SZEFRESZTŐSÉG TELEFON 1-77
Ejelli telefon (nyomda) 2-02

KIADÓHIVATAL TELEFON
Szt. Balázs L. Pop 10 418

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	1150 Lei
10 évre	600 "
10 évre	320 "
10 évre	110 "

X. sz. út 50. szám

1929 Március Szombat 2
• 1689 év I. Adár 20 •

Ara 5 lej

Dr. Ramaseter I
Diszter 2. II. 8.

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Az angol választások

Baldwin szerint a most következő angol parlamenti választások a legfontosabbak lesznek mindazok között, amelyek a XVII. század óta tartottak Nagybritanniában. Az angol miniszterelnök nyilvánvalan a konzervatív párt szempontjából ítéli meg a májusra kitűzött választások jelentőségét, de mindenek megvan annak a feltételezésére, hogy egész Európa politikai és szociális atmoszférájára kihatással lesz az angol pártok választási mérkőzésének kimenetele.

A prognózis alapjául szolgáló jelenségek éppenséggel nem kedvezőek a konzervatívokra nézve. Az 1924-es általános választások óta a legtöbb pótválasztás ellenzéki jelöltet juttatott a győzelemre. A munkáspárt tizenöt, a liberális párt hat mandátumot, hódított el a pótválasztásokon a konzervatívoktól, míg a kormány pártja egyetlen mandátumot sem szerzett meg ellenfeleitől. Angliában a pótválasztásokat mindig a legközelebbi általános választások eredményének komoly auspiciumául fogják fel és így a konzervatívok aggodó hangulata ép úgy érthető, mint a Labour Party egyre hangosabb optimizmusa. Szaporítja a konzervatívok helyzetének nehézségeit az az újjászülött harci kedv és energia, amellyel a liberálisok a fehérhaju, de fiatalos temperamentumu Lloyd George vezetéke alatt a konzervatívok ellen felvonulnak. A jelenlegi kormánypárt beleléte magát abba a gondolatba, hogy a liberálisok megsemmisítő veresége után az angol polgári eszme egyetlen leteleményese és ez a kiváltsága sokáig szupremáciát biztosít neki az angol politikai életben. Ámde a mostani kampány során a liberálisok olyan hatalmas agitációt fejtenek ki, hogy a konzervatívok inkább erről az oldalról látják veszélyeztetve pozícióikat, mint a munkáspárt előnyomulásától. Amíg Baldwin csak a Labour Partyval áll szemben, a társadalom polgári rendjének Szent György lovagiaként léphet fel, de Lloyd George-zsal, lord Readinggel és sir Herbert Samuellel szemben ő a polgári mentalitás jobboldali szélsőségének reprezentánsa és ha a liberálisoknak sikerül a polgárság bizonyos rétegeit a két extrémítás között közeponton haladó politika számára megnyerni, akkor menthetetlenül kitűnik a konzervatívokat a kizárólagossági joggal élvezett hatalom nyergéből.

A munkáspárt bizik abban, hogy az övé lesz a mandátumok abszolút többsége és hozzáfoghat a maga szociális programja megvalósításához, amiről Macdonald kisebbségi kormánya már eleve lemondott. Macdonald mint egy kisebbségi kormány feje is rányomta az európai közéletre pacifizmusának bélyegét és a locarnói szerződés nagy

részt az ő fáradozásainak köszönhető. El lehet képzelni, hogy ha Macdonald mint a mandátumok nagy többségével rendelkező munkáspárt premierje vonná birtokba a brit kormányhatalmat, az a nagyhorderejű történelmi tény befolyást gyakorolna Európa szociális problémáinak megoldására. — Lloyd George választási stratégiájának éppen az a vezető eszméje, hogy a szociális uralom élet a polgárság progresszív elemeinek megszervezésével tompítsa el és úgy a konzervatív, mint a munkáspárti tábor gyöngítésével akar oly helyzetet teremteni, amelyben az ő pártja a mérleg nyelvének szerepét

tölti be. A liberálisok hír szerint a munkáspárt mellett fognak dönteni, ha a hatalom odaítélése tőlük fog függni és Lloyd George van olyan reális érzékű államférfiu, hogy ne áltassa magát ezen a célkitűzésen túlmenő reményekkel. A liberálisokra most az a hivatás hárul, hogy az osztályharc jobb- és baloldali túlzásainak gátat vessenek és a mérséklet és kompromisszumok rendszerének propagálásával örködjenek a társadalmi egyensúlyállapot építése fölé.

A választási küzdelem pszichológiájához tartozik, hogy a szembenálló felek ugyanazok a koeficienseknek

más és más matematikai értéket tulajdonítanak. Így a női szavazatok számának lényeges emelkedését a konzervatívok is a maguk javára értelmezik. Mindez azonban levegőbe épített jóslás. Bizonyos az, hogy a konzervatívok politikai egyeduralma kérdésessé vált és nem fér kétség a Labour Party esélyeinek megjavulásához sem. Más felől Lloyd Georgék meglevenedett szervezkedése azt a várakozást kelti, hogy a liberálisok megerősödésével kifog alakulni az az egészséges erő, amely a különböző társadalmi rétegek jogos érdekeinek körültekintő összegyegyeztetésében jut kifejezésre.

A Banca Naționalăhoz szóló csekkel fogja fizetni az állam belföldi tartozásait

(Bucuresti-Bukarest, március 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) A pénzügyminisztérium értesítése szerint az állam a szállítóival szemben fennálló adósságait nem készpénzben, hanem csekkekkel fogja kiutalványozni, amelyek a

Banca Nationala-ra fognak szólni. Az állam az ehhez szükséges pénzt folyószámlára letétbe helyezte a Nemzeti Banknál. A Casa Autonoma 6 millió dollárt utalt ki a jövedék eddigi előlegeire. A Banca Nationala-nál 2 mil-

liárd folyószámlahitel lesz nyitva, amelyből a beruházási kiadásokat fogják az év folyamán fizetni. Amennyiben a piac helyzete meg fogja engedni, úgy két millárdig kincstári bonokat fognak kibocsátani.

Csehország és Franciaország között is a belga-francia katonai konvencióval egyező szerződés jött létre?

Belgiumban belpolitikai válság készül a francia-belga szerződés miatt. Egyes verziók szerint a Népszövetség márciusi ülészakán nem fog sikerülni a kisebbségi kérdés beható tárgyalása

Berlin, március 1. A holland kormány hír szerint fel fogja vetni Genfben a belga-francia titkos katonai szerződés kérdését és valószínűleg újabb diplomáciai lépéseket tesz Párisban, Brüsszelben és Londonban is.

A „Berliner Zeitung am Mittag” antwerpeni tudósítójának közlése szerint a leleplezett titkos szerződés alighanem súlyos belpolitikai következményekkel fog járni Belgiumban is, ahol bizonyára hozzá fog járni a flamandok és a francia baráttaltonok közötti ellentétek további kifejeződéséhez. Hírek vannak arról is, hogy a közéleti dokumentumot a flamand párt egyik vezére az amnesztiában részesített, halálra ítélt Borms szerezte meg az „Utrechtsch Dagblad”-nek.

Páris, március 1. A cseh fővárosban óriási fellunést keltett Stimm német kisebbségi képviselőnek az állítása, hogy Franciaország és Csehország között a leleplezett belga-francia titkos szerződéshez minden tekintetben hasonló megállapodás áll fenn. Simm képviselő szerint a cseh-francia titkos szerződés fennállásáról szóló információt teljesen megbízható forrásból szerezte.

Páris, március 1. Von Hösch német követ ma felkereste Briand külügyminisztert és vele hosszabb megbeszélést folytatott.

A lapok szerint a két államférfi a népszövetségi tanácsülés elé kerülő kérdésekben fejtette ki kormányuk álláspontját. Az esti lapok azt írják, hogy

szóba került a megbeszélések során a belga-francia katonai egyezmény ügye is. Egyes hírek szerint a követ néhány napon belül elutazik, hogy személyesen tegyen jelentést Berlinben az aktuális külpolitikai eseményekről.

London, március 1. Politikai körökben általános vélemény, hogy a genfi tanácsülésen aligha sikerül majd behatóan tárgyalni a kisebbségi kérdést, vagy dönteni a probléma felett. Valószínűnek tartják, hogy a tanács bizottságot küld ki, amelynek feladata lesz, hogy hónapokon át tartó lelkesmeretes munkával előkészítsék a kényes kérdés tárgyalását.

London, március 1. A „Times” közlése szerint Chamberlain külügyminiszter holnap utazik Genfbe. A lap rámutat arra, hogy a Népszövetség márciusi ülészakának legfontosabb problémája a kisebbségi kérdés felvetése.

A „Daily Telegraph” genfi tudósítója szerint népszövetségi körökben örömmel fogadták a hírt, hogy Chamberlain gyengélkedése ellenére résztvesz a fontos

genfi tanácskozásokon, mert távollétében egyesek arra használták volna fel, hogy a kisebbségi kérdés feletti vitát elodázzák.

Prága, március 1. A „Lidové Listy” vezércikkezik a Népszövetség tanácsülése elé kerülő kisebbségi problémáról. A vezércikk koncedálja, hogy 1919-ben nem abszolút hibátlanul állapították meg a határokat, de valahogy meg kellett állapítani. Igazságot tenni nehéz, de földolgoz a béke és a népeknek most már a határok fenntartása érdekük. A kisebbségeknek bele kell törődniük, hogy más állami szuverenitás alá kerültek s lojálisaknak kell lenniük. Bele kell törődniük, hogy fiúk leányok és csehek lettek s nem németek s magyarok. Ez persze politikai tekintetben értendő a lap szerint, nem nemzetiségi szempontból. A lap azzal végzi, hogy a többségi és kisebbségi nemzetekhez tartozó polgároknak meg kell egymást érteniük s össze kell fogniuk a közös munkára, hogy Európa békeje fenntartható legyen.

SELECT-MOZGÓ Ma és holnap vetíti utoljára
PETROVICS SVETISLAV
legújabb filmjét:
CÁREVIC
nagyserű operettet. Monopol Thali-film.

Jön: **Pola Negri** legújabb filmje **Szeplőtlen asszony**

Néhány adat a „leszerelésről“

Novemberben volt a tizedik évfordulója a fegyverszünetnek, az idén hagyják maguk mögött életük első deccenniumát a különböző békeszerződés, a világbéke ügye azonban az idő multával nemesak nem izmosodik, hanem ellenkezőleg, szemmeláthatóan egyre esenevészebbé lesz. A béke olaj ágas angyalat gyerekcipőben rogyasztják meg a koravenség tünetei. Olyan rajtájában élünk a békének, amelyet mindinkább leteper a fegyverkezés retentő sulya. Szinte azt lehet mondani, hogy sokkal kisebb mértékben növekszik a béke, minél abszolútabb biztosítása iránti vágyunk és szaporodnak ennek megnyilvánulásai. — mint amilyen tempóban és dimenziókban az államok hadügyi költségvetései folyton-folyvást dagadnak.

A Népszövetség „leszerelés“ ügyosztálya az idén is évkönyvben számolt be arról, hogy milyen rosszul áll az a magasztos ügy, amelynek előmozdítására hivatott. S ha már ennek a szépnevű intézménynek nincs módja ban olyasfélől jelentésezni, hogy a nagyhatalmak átlag 25 százalékkal csökkentették katonai kiadásait, épülünk legalább azokból a számokból, amelyek nagy és melankólikus lemondással ennek ellenkezőjéről vonultak fel.

A három világhatalom, amely első-sorban dönt a béke és háboru sorsa fölött, átlag husz százalékkal emelte egy év alatt katonai költségvetését, helyesebben kiadásait a fegyverkezés re. Franciaországnak, amely tudvalevőleg legnagyobb szárazföldi militarista állama a világnak. 1913-ban 280, 1923-an 417, 1926-ban 210, 1927-ben pedig 303 millió dollárt tett ki a hadügyi büdzsége, amely a mult esztendőben 25 százalékkal növekedett. — amennyiben 408 millió dollárra duzadt. Anglia ugyanezen években 376,598,597 és 559 millió dollárt költött fegyverkezésre s az utóbbi összeg 1928-ban szintén emelkedett. Az Amerikai Egyesült Államok hadügyi költségvetése így alakult 1913-ban 294, 1923-ban 675, 1926-ban 678, 1927-ben 708, 1928-ban pedig 781 millió dollár, ami az utolsó esztendőben több, mint 10 százalékos emelkedést mutat. A három ország együttesen mintegy 2 és fél milliárd dollárt — tehát körülbelül 420 milliárd lejt költ hadügyi célokra; ez a summa csaknem tizenkét érese Románia egész évi költségvetésének.

A tengeri „leszerelésre“ Franciaország 1927—28-beli büdzsésében 71 millió dollár volt felvéve, 1928—29-ben pedig 100 millió van előirányozva. Angliában a megfelelő tételek ugyanezen években 290, illetőleg 391 millióval demonstrálják az örökbéke fenntartására irányuló jámbor szándékát.

A repülőgötte egységeinek száma

Franciaországban egy év alatt 1250-ről 1650-ra, Angliában 408-ról 834-re, az Amerikai Egyesült Államokban 520-ról 700-ra, Olaszországban 250-ről 600-ra és Japánban 150-ről 434-re szökkent fel.

A tankok szintén hasonló mértékben szaporodtak s tavalyelőtt minden ezer harcosra Franciaországban 3,4, Angliában 1,9, az Amerikai Unióban 4,6 s Olaszországban és Japánban átlag 2-2 jutott.

A hadseregek emberi létszáma is jelentékenyen gyarapodott s az 1913-beli vel szemben kerek egynegyed millió fejjel volt nagyobb a mult esztendőben de csak a fentebb említett öt győző államot véve tekintetbe. Ebben a vonatkozásban persze Franciaország vezet a melyben minden ezer négyzetkilométernyi területre 667 katonával az ország szárazföldi határának minden egyes kvadratkilométerére 132 harcos

esik jelenleg. A hadügyi kiadások a gall köztársaság minden lelke után majdnem tíz dollárra ragnak.

A fegyverkezés ebben az évben az eddigieknél is nagyobb lendületet vesz annak következtében, hogy a jövőndő hatalmi csoportosulások körvonalai a mult esztendő folyamán világosabban kibontakoztak. Az amerikai Unió szembe került az angol-francia antanttal. Olaszország, Japán és Németország Olaszországgal helye ugyan még nem jelölődött ki, de szintén kezd mind több határozottsággal látszani. Minden körülmény, főképpen azonban a hadügyi költségvetések rohamos felpufádása arra vall hogy valóban olyan fordulóponthoz érkezett a világ ujra, mint amelyet 1906 jelentett a békeszerződések megkötésének tizedik évében aligha beszélhetünk többé háboru utáni hanem ismét inkább háboru előtti korszakról. Nem igen férhet kétség

A természet erejével gyógyítja a reumat, köszvény, ischiast.
Minden gyógyzerárban kapható.
Pl. Oa kocka (szappakolás.)
Gamma-kompress (késztiszpborogatás.) **Legelőcsőb házikura**, mert 30-szor használható.
Főlerakát:
Mr. Ph. L. SINGER Timişoara II., Str. Tegele No. 2. (Volt Vecsey-ucca.)

ugyanis ahhoz, hogy közelebb van most már hozzánk a jövő háboru, mint a multbeli. A fentebbi számok erre mutatnak, ha alaposabban szemügyre szemügyre vesszük őket.

Coty kitéssékelte az Astóriából a szakértő-bizottság tagjait

A világhírű parfümgyáros ma a legnagyobb hatalom Párisban

Páris, március 1. — Feltűnő volt, hogy a párisi jóvátételi konferencia tárgyalásainak elején a tárgyalás színhelyét, amelyet az Astoria szállodában terveztek, hirtelen meg kellett változtatni és a szakértők az egyik napról a másikra az V. György nevű szállodaiba költöztek át.

Találgatták, hogy ennek mi lehet az oka, de senki sem sejtette, hogy az incidens mögött Coty, a világhírű, de szeszélyes parfümgyáros áll. Arra nézve, hogy Coty Párisban milyen nagyhatalmasság, jellemző, hogy legutóbb megindított Populaire című napilapjával térdre kényszerítette az egész francia polgári sajtót és a 25—30 centiméteres többi újságokkal szemben tíz centiméteres jobb és nagyobb terjedelmű újságot ad a francia közönségnek. Még jobban jellemzi azonban az a legutóbbi cseendes

botrány, amely személyével kapcsolatban a jóvátételi szakértők tárgyalásai kezdete előtt játszódott le — Coty olyan hatalmasság, hogy a jóvátételi szakértőket az Astoria szállodából ahol ő is lakik, egyszerűen ki tudta tessékelni.

Coty hosszú éveken át a Kléber Avenuea levő Majestic szállodában lakott. A szálloda igazgatóságával azonban összeveszett és átköltözött az Astoriába. Amikor arról értesült, hogy a szakértők az Astoria szállodában fogják összejönni tárgyalásokra, magához hívatta a szálloda igazgatóját és a következőket mondotta neki:

— Ezeknek a diplomatáknak a jelenléte majd azt vonja maga után, hogy a szállodában egész sereg gyanus külföldi fog összegyűlni. Az önök szálló-

dája valóságos letivasár lesz. Miután engem már hónapok óta valósággal elárasztanak tenyegető levelekkel s egy idő óta naponként legalább tízet kapok nem akarom azt, hogy ismeretlen emberek bandája tegye bizonytalanná ezt a házat. Válasszanak köztem és a szakértők között.

Miután Coty az Astóriában évenként legalább két millió frankot költ el, a szálloda őt választotta és nem a külföldi diplomatákat, akiknek „szobahilány“ miatt hirtelen ki kellett költözniük és örültek, hogy az V. György király szállodában hirtelen menedéket tudtak találni a világhírességű tárgyalások folytatására.

Coty tehát Párisban nagyobb, mint a világ legnagyobb gazdasági szaktekintélye és leggazdagabb bankárai.

Galaccon letartóztattak két török hírlapíró, akik résztvettek a Kemal pasa elleni merényletben

Állítólag a szovjet javára is kémkedett a két letartóztatott újságíró

(Bucaresti-Bukarest, március 1. Az Uj Kelet tud.) Az elmúlt napokban általános feltűnést keltett Galaccon két török újságírónak a letartóztatása. Mint később kiderült a két újságíró részes volt a Musztafa Kemal elleni merényletben. A két jómegjelenésű török ifjú kedden érkezett a városba s azonnal az Athenée Pallace nevű szállodában vettek ki szobát. Másnap megjelentek a helybeli török konzulatuson, ahol utlevelüket akarták láttamoztatni és pénzbeli segílyt kértek. A török konzul körösüket egyelőre elutasította és másnapra ismét felkérte őket a konzulatusra. Távozásuk után a konzul, akinek feltűnt a két fiatalember viselkedése, helyettesét bízta meg azzal, hogy tartson vizsgálatot a két hírlapíró lakásán, mert viselkedésük arra engedett következtetni, hogy Törökországból menekülniök kellett. A helyettes konzul a sziguranca megbízottjával azonnal házkutatást tartott a két hírlapíró Ahene Pallace-ban lévő lakásán, ahol irataikból valamint a magukkal hozott podgyászból meg lehetett állpítani, hogy politikai szökevények. Alaposabb vizsgálat után azt is meg lehetett állpítani,

hogy utlevelükben számos törles van és hogy egyes szavak meg vannak namisítva. A két gyanus törököt azonnal letartóztatták és megkezdtek kihallgatásukat.

Az elegáns és jómegjelenésű fiatal emberek egyiket Musztafa Ferdinek, a másikat pedig Osman Vasifnak hívják. Rövid valhatas után beismerték, hogy politikai menekültek és azért kellett elhagyniok Törökországot, mert résztvettek a Kemal pasa elleni merényletben. Politikai karrierjükkel kapcsolatban romantikus részleteket mondtak el és végül beismerték azt is, hogy semmitől sem riadnak vissza, hogy a jelenlegi török rezsim ellen harcoljanak, végül, hogy képesek bármely külföldi állam támogatását kérni, hogy segítse őket Kemal pasa uralmának megdöntésében.

A további vizsgálat során megállapítást nyert, hogy Musztafa Ferdi és Osman Vasif összeköttetést tartottak fenn egy Lili Rocanbela nevű varieté táncosnővel, akit még Konstantinápolyból ismernek s akinek tudomása van arról, hogy a két újságíró egyizben merényletet akart elkövetni Sebet Mazin Bej jelenlegi igazságügyminiszter fia ellen.

Galacba való megérkezésük után azonnal kapcsolatot kerestek Aznavorian örmeny kereskedővel, akivel titkos megbeszéléseket folytattak. A két gyanus fiatalembernél titkos kulcsal megfejtethető jegyzeteket találtak, amelyekből a hatóságok arra következtettek, hogy a szovjet szolgálatában állnak. Ugy Musztafa Ferdi, mint Osman Vasifot átkísérték a konstancai szigurancára, ahol tovább folyik ellenük a vizsgálat.

Művész
perzsaszőnyeg
szüőt gobelin, karamani függöny, külföldi tonalak, szőők, fékek legelőcsőb b. szerzési forrása.
SCHULHOF EMILNÉ
Oradea, Str. B. Ciorogariu (Oradea) 14.

Gummi-bocskor
Ruul bőrbizománvi l. r. k. k. Cluj, Str. Regele Ferdinand 35. sz.
Eladás nagyban. — 10 pár próbarendelés utánvéttel.
— Hegyes, tompa, hatul nyitott vagy csukott. Készítetlenül is raktáron.

„Lyra“ hangszerüzlet
Strada Regina Maria (volt Deák Ferenc-utca) 16. szám
Nagy választék His Masters Voice, Columbia, Polydor, Decca, Ho noco d, Perfectia gramofonokban és művészi lemezekben.
Az összes hangszerek és világzenei zongorák raktáron. Eladás havi részletre is. — Zongorahangolást és mindenféle javítást vállal és szakszerűen végez.

...vavatot terjesz...
...roppant kompl...
...és igazságos...
...on hozni, ebbe...
...a din téra illé...
...at, hogy az ellé...
...é érdekében ter...
...gy lényegére...
...din még, ma egy...
...mezejtéseit Tei...
...olyi főrabbi jelé...
...lasztást írják ki...
...naga a béza-din...
...szégségi párt eut...
...az alapszabá...
...bséghez, hanem...
...szalékos több...
...m főrabbi meg...
...szalékos több...
...rik Szatmár fő...
...ha most sem...
...aléket sem, egy...
...a Freund-pártot...
...nek és ez el le...
...ernek.
...nem fogadja el...
...
...az odaidezeli...
...pártja nevé...
...el a hitközségi...
...tőjét.
...ujfehertői írab...
...bibliai verset...
...ddam hazzá" --...
...zti az ártatlan...
...ten és emberek...
...ogy mi megkí...
...lehetőséget és...
...tani az igazság...
...utasítják a felé...
...és elzárkóznak...
...egyes, s imá...
...ól. Am vessenek...
...nyekért.
...y a hitközségi...
...ke propezieja...
...s vissza utasítot...
...ulatot sem tarí...
...maguk részére...
...Izaak Arnold.

Beszün-
posta és

...valamint s...
...közlekedésél...
...sz hangzott el...
...közötti posta...
...Értesítésünk...
...oknak meg van...
...ostaküldemények...
...y két napig, ké...
...gnak kézni, le...
...mozgópóstelek...
...kei, hogy vé...
...s munkái lö...
...leleket, amelyk...
...imezve, vagy...
...ra, loviszik Bu...
...visszahozták és...
...viszik. A kül...
...re jobban ké...

...minden körül...
...ni kell s a leg...
...hogy lehetőleg...
...nak a helyes és...
...rt az utasoknak...
...övési átszállás

hajó
...az „Emd...
...rhajóhadogya...
...almas cow...
...y film.

A román diákság megkezdte a tisztító munkát a diákegyesületekben

A professzionista antiszemita agitátorokat megbélyegezték és kizárták a Petru Maior vezetőségéből

Súlyosan kompromittáló adatokat derítettek ki több antiszemita vezetőről, akikkel a tanulmányi diákság már nem akar közösséget vállalni

(Cim-Kolozsvár, március 1. Az Uj Kelet tudósítói.) Az antiszemita diákegyesületek évek óta keresztlül rákfenéje volt az országnak, amely minden józan logika ellenére mindjebben és jobban elhatalmasodott s végül is olyan brutális kirabbanásokra vezetett, amelyek az országot a külföld előtt végzetesen kompromittálták. Az antiszemita mozgalom mindent mérő főtételének legfőbb oka az volt, hogy a különböző kormányok a mozgalom felszemen tartásával politikai manővereket igyekeztek leplezni és mint legutóbb beigazolódtak eljárnak elérése érdekében az antiszemita egyesületeket és az antiszemita diákegyesületeket pénzügyi támogatásban részesítették.

A nemzeti parasztpárti kormányok belátta, hogy az antiszemita mozgalom nemcsak az ország belső életét zavarja fel, de teljesen lehetetlenné teszi a külföldi gazdasági, valamint a diplomáciai kapcsolatokot is. A kormány nem lett semmi pozitív lépést, csak megvonta az eddigi kormányok jóindulatú, tükösi támogatását és ez maga elég volt ahhoz, hogy a mozgalom alapjaiban rendeződjön meg.

Néhány hónappal ezelőtt Kolozsváron leleplezték egy Medrea nevű antiszemita vezető, akiről kiderült, hogy negy-éve katonaszolgálatot teljesített Bukarestben a csendőri Medrea, aki annakidején élénk összeköttetést tartott felelő Ducuval belügyminiszterrel. Néhány nappal később egy másik közismert antiszemita vezető ellen lopásért emelt vádat az ügyészség és nincs kétség, hogy hamarosan sor kerül ennek a leleplezésére is.

használdk.

A komoly diákság beszámolója a professzionistákról

Az elmúlt tavasszal teljes volt a harc két áramlat között és akkor megadarkolt Kolozváron az úgynevezett liberális ifjúság, akiket Tatarescu tükösi alapokból támogatott. Es ezek a Kolozsvár tükösi leljenjei a jólszervezett Chemaristák munkáját akarták kontrakarrizozni. Így képzelték el legjobban szolgálni gazdáikat ezek a professzionisták.

Csak néhányan maradtak úgynevezett „integralis nacionalisták”, akik nem tiltakoztak a Gogával fentartott kapcsolataikat. Amikor az igazi és jólszemű nacionalisták látták, hogy kik vették őket rá olyan akciókra, amelyekből nem tudni, ki húzta magának hasznát, a tanulni vágyó diákság rövid időre felretette a könyvet és megkezdte a tisztító munkát. A különböző fakultások és akadémiák egyesületeinek elnökei ennek a tisztító mozgalomnak az elere állottak és a diákság többsége bizalmának birtokában elértek végül, hogy

a Petru Maior-kör eddigi vezetői, a professzionista agitátorok benyújtották lemondásukat.

Ezt kénytelenek voltak megtenni, mert időközben a lelkiismeretes és öntudatos vezetők, akik eddig kénytelenek voltak velük dolgozni, benyújtották lemondásukat. És egy felejthetetlen közgyűlésen, ahol azok a diákok voltak jelen, akik a lármás gyűlésekért, az uccai verekedésekért készek voltak otthagyni a könyvet, most megballgatták a különböző fakultások és akadémiák egyesületei elnökeinek hívó szavát és szívvel, lélekkel ennek a tisztító munkának szolgálatába állottak.

A súlyosan kompromittált antiszemita vezetők

Egy igazolók bizottságát választottak meg, amelynek elnöke a kitünő orvos-tanhallgató Georgescu N. leil. Miután megvitatott az ezelőtti két évvel megválasztott vezetőségnek a jelentését (választott a műve Nagyvárad is) és miután súlyosan meg voltak terhelve rendetlen elszámolások és pénzkezelés miatt, részletesen megkezdtek a vezetőség munkájának a verifikálását, amelynek élén Teodor Vidican, a hírhedt gogista agitátor állott, akit a beszercei választások alkalmával az elmúlt nyá-

ron megvortok. Vidican pénzkezelésének verifikálása során

a verifikáló bizottság kivételes elnézést tanúsított Vidicannal szemben, de annál szigorúbban vizsgálta meg morális szempontból.

Megbocsátották neki a kisebb szabálytalanságokat és csupán hanyagságnak bélyegezték meg, hogy ideiglenes nyugtával mutatott be és nem tudott felmutatni igazoló iratokat és emberségesen nézték el az általa elszámolt költségek összegét. Talán nálánál is bünyösebb volt hanyagság és rendtelenség tekintében a volt főtitkár, Serban. Vidicant a közgyűlés morális megvetéssel és bizalmatlansági szavazattal sujtotta.

Soha többé nem vállalhatnak szerepet a kompromittált vezetők.

Ezután a közgyűlés kimondotta, hogy az utóbbi években előfordult botrányok és bünyös pénzkezelések kiküszöbölése érdekében mindazok, akiket bizalmatlansági szavazattal sujtott a közgyűlés, nem jelölhetik megukat soha többé a Petru Maior vezetőségében, tehát soha többé nem állhatnak a diákság élére.

Az új orientáció azt jelenti, hogy egy sokkal élénkebb nemzetiségű és kulturális aktívabb diákság elővetelét remélhetjük és a fiatalos lelkesedés sokkal hasznosabb eredményeket fog felmutatni, mint az „drupt évekek”.

Eddig szó a „Dreptatea” cikk, amely most a legilletékesebb helyről állapítja meg az antiszemita diákmozgalomról mindazt, amit mi már évek óta hangoztatunk. A kolozsvári egyesület példájára ugyanilyen tisztító akció indult meg a bukaresti és jasi egyetemeken is.

A lakók öt évre kéri meghosszabbítani a lakbérszerződéseket

Csak kismértékben fogják felemelni a lakbéreket

(Bucuresti-Bukarest, március 1. Az Uj Kelet tud.) Mint megírtuk, a kormány elhatározta, hogy meghosszabbítja a védelem alatt álló lakbérleti szerződéseket. Természetes, hogy amilyen megnyugtató hatást váltott ki a kormány ez az elhatározása a lakók bizonyos kategóriáiban, épp olyan elégtelenséget keltett a lakók azon köreiből, amelyek nem állanak a törvény védelme alatt s így ők fizetik meg a maximum lakbérlet árát. Hasonlóképpen

nincsenek megelégedve a döntéssel a háztulajdonosok sem, akik tíz év után végre szabadon akarnak rendelkezni saját vagyonuk felett.

Az igazságügyminisztériumban a kormány elhatározását a következőképpen indokolják meg:

— A kormány elismeri a háztulajdonosok álláspontját, hogy a lakaskérdést nem lehet a szerződések meghosszabbításával megoldani. Ezért a kormány megtette a szükséges intézkedéseket az építkezések megkezdésére. Másrészt azonban a kormánynak el kell ismernie a lakók igazságát is, akik arra hivatkoznak, hogy a szabad lakásforgalom helyreállítása nem volna humánus megoldás. Ezért határozta el a lakbérszerződések meghosszabbítását.

A meghosszabbítás időtartama és a lakberek felemelési kvótája tekintetében még nincs végleges döntés.

Talán egy évre fogják a szerződéseket meghosszabbítani, kis emelésekkel. A szakszervezetek összeülése után lehet csak biztosítani az új törvényjavaslat megmaradásban parlament elő kerül.

A lakók körében egyébként mozgalom indult meg annak érdekében, hogy a lakbérszerződéseket öt évre hosszabbítsák meg és a védelmet terjesszék ki azokra a lakókra is, akiket az előbbi kormány kiemelték a törvény védelme alól. Itt említjük meg, hogy március 15-ike és 17-ike között Prágában nemzetközi lakókongresszus lesz, amelyen Románia is képviseltetni fogja magát.

„Ha nem akar adót fizetni, menjen Palesztinába”

(Timisoara-Temesvár, március 1. Az Uj Kelet tud.) A Temesváron megjelenő Temesvári Volksblatt című lap legutóbb ideérkezett száma felháborító csetről számol be, amely az ottani adóhivatalnál történt. Bivas J. józsefvárosi kereskedőt tegnapelőttre idéztek be az adóhivatal 81. szamu szobájába adójának megállapítása végett. A kereskedő már belépése pillanatában egészen különös fogadtatás érte. Elébe jött a bizottság egyik tagja, egy görögkeleti lelkész és bizalmasan megkérdezte, hogy a kereskedő honnan származik. Bivas megmondotta, hogy tíz év óta Timisváron, mire

a lelkész afőlőlti csodálkozásának adott kifejezést, hogy mi az oka annak, hogy nem ment ki Palesztinába

Ezután a rövid és az ügyhöz egyáltalán nem tartozó diskurzus után kezdetét vette a hivatalos eljárás. Az el-

járás azonban annyiban volt csak hivatalos, hogy az elnök száznegyvenöt ezer lejlben állapította meg a kereskedő adóalapját. Törvényesen joga lett volna ahhoz a kereskedőnek, hogy az általa magának talált adóalap ellen tiltakozzék és felebbezéssel éljen, alighogy azonban az első ellenvetését megtette, hirtelen, dühösen felgrott a bizottság tagjai sorából az a lelkész, aki már a küszöbön a furcsa instrukcióban részesítette és éles szavakkal a következőket kiáltotta Bivas felé:

Ha nem akar adót fizetni, menjen ki Palesztinába!

A kereskedő a legnagyobb meglepődéssel állt ott. Mi ez? Hivatalos helyiségekben van-e, vagy pedig antiszemita agitációs irodában. Amikor néhány pillanat múlva felfogta, miről van szó, erőlyesen próbált tiltakozni ez ellen a hely ellen, erre azonban az elnök

egész testében reszkette lépet ki a folyosóra és ott várakozó kereskedőtársainak hangosan ezt mondotta:

— Abból a szobából, ahonnan kijöttél Palesztinába, küldik az adófizetőket, ha szó nélkül nem fogadják el az adókirovást.

Az eset a várakozók sorában óriási konsternációt keltett. Bivas, akit az inzultus közvetlenül ért, tíz éve lakik Temesváron, azelőtt pedig Belgrádban volt üzlete. Elmondotta, hogy a szerb fővárosban soha ilyesmi elő nem fordult vele, mert ott az adózónak nemcsak kötelességeik, hanem jogai is vannak és eszerint is bannak velük. A Temesvári Volksblatt kommentárt, az eset beszél önmaga ellen is. De várjuk azoknak a szavát, akiknek közben van a szankciók joga.

Anyja és gyermeke csak az ártalmatlan Höfer-szappant használja

Désen, Marosvásárhelyen és Szászrégenben vendégszerepel Lidia Potoczka színtársulata

Cluj-Kolozsvár, március 1. Az Uj Kelet tudósítójától. Lidia Potoczka, a kiváló Remhardtművész, aki elragadó egyéniséggel és nagy színjátszó készségével a legkényesebb izlésű színházlátogatókat is kielégíti, társulatával csütörtökön este nagy sikerrel debütált Désen a megyei mozgószínház zsufolásig megtöltött termében. A közönség nagy lelkesedéssel ünnepelte a művésznőt és a társulat többi tagjait és színműveiket nem akaró tapsokkal honorálta játékaikat.

Ma, szombaton este a társulat bucsuelőadás keretében játszik a városi közönség előtt, innen pedig a mű-

vészegyüttes Marosvásárhelyre megy át, ahol három estén keresztül március 3-án, vasárnap, 4-én hétfőn és 6-án szerdán a Zsidó Kulturházban fogják a jiddis irodalom legjobbjainak műveit megeleveníteni a marosvásárhelyi zsidó közönség előtt.

Időközben március 5-én kedden Lidia Potoczka társulatával Szászrégenbe megy át, ahol a Központi Szálloda nagytermében tartja meg előadását a zsidó színtársulat, hogy azután, 7-én, csütörtökön este ismét visszatérjenek Szászrégenbe. A közönség körében általános érdeklődés nyilvánul meg a zsidó színészek szereplése iránt.

A bordeauxi dokkmunkások sztrájkja véres zavargássá fajult

Páris, március 1. A bordeauxi dokkmunkások sztrájkja általánossá vált. A sztrájkolók és a karhatalom között a tegnapi nap folyamán több heves összecsapás történt. Az összecsapásokat az idézte fel, hogy mintegy 1500 munkás az erőd elé vonult, ahonnan 3

letartóztatott munkásvezért ki akartak szabadítani. A főmeg kíséretet tett a kapuk betörésére, de ebben a nagyszámú karhatalom megakadályozta. A rendet csak a késő esti órákban tudták helyreállítani. A zavargók közül többet letartóztattak.

Elítélnék, leülöm és ismét a régi ember leszek

— mondotta egy hét év után megtért pedellus a törvényszék előtt

(Cluj-Kolozsvár, március 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) Sorsverte öregember állott ma vádlottként a kolozsvári törvényszék második tanácsa előtt. 1921-ben pedellus volt a Gheorghe Baritiu liceum internátusának, akkor ötvenegy éves volt. És agglegény. Szerelmes lett egy asszonyba és pénz kellett. Todor Károly, aki ötvenegy éves koráig egyetlen egyszer sem követett el törvénybe ütköző cselekedetet, hogy az asszony kívánságait teljesíthesse, bűnre vetemedett: lopott. Litan György liceumi tanár fiókját feltörte és aból 26 ezer lejt vett ki.

A lopást nem lehetett jóvá tenni és Todor Károly, aki tudatára ébredt bűnének, pénzzel a zsebében gyalog elindult Torda felé. Mint a fátum üldözte

városról városra, falról falra bűne. A pénze elfogyott, lerongyolódott, nap-számos munkából tengette életét és lelkiismerete hét éven keresztül nem nem hagyta sohasem nyugton. Hét év után erongyolódva, betegesen a megrokant Todor Károly beállított a kolozsvári rendőrségre, ahol a szolgálatos tisznek elmondotta szomorú élettörténetét. Letartóztatták, átkísérték az ügyészség fogházába és a törvényszék ma ítélkezett fölötte.

— Boldog vagyok, hogy itt tartanak — mondotta az elnöknek, kihallgatásakor. Hét éven keresztül az emberek közül kitaláltam a legborzalmasabb életet. Most legalább mindennemű vége lesz. Elítélnék, leülöm és ismét a régi ember leszek.

Elián Viktor és Fia

Cluj (Kolozsvár) Telefon interurbán 10-26

Ajánlja **borait, likör-, rum- és egyéb szeszitalait.**

Különlegességek:

Finom-vegyes, Ringató, Édesleányka, Roulande (Szürkebarát) és Muskotály.

valamint Asztali, Érmelléki, Rizling és Leányka borai, melyek **בהשגחה מקולה כרשות הביד דפה בד מודר יצחק זאב פריער** felügyelete alatt állanak.

Amikor ezeket mondja, a szemébe könnyek gyűlnek és alig hallható hangon, szomorúan, földre szegzett szemekkel folytatja:

— Csak hogy közben hét hosszú esztendő elmúlt és én tönkrementem.

A bíróság az összes enyhítő körülmények figyelembevételével egy és fél évi börtönrre ítélte a csavargót. A hivatalból kirendelt védő, valamint az ügyész is felebbezett. (h.)

A Kamara mai ülésén beterveztették a metilalkoholról szóló törvényjavaslatot

(Bucuresti-Bukarest, március 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara ülésén Rasculez a mangaliai kőház ügyében szőlal fel.

Georgescu Barlad Tutovamegye tanácsának felosztalását kéri, mert semmibe sem veszi a törvényt, nem törődik a megye érdekeivel és súlyos károkat okoz a köznek. A kamara ezután áttért a metilalkoholról szóló törvényjavaslat tárgyalására.

Ionescu ismerteti a javaslatot. Dr Lupu helyesnek tartja a javaslat alapelveit.

V. Ionescu hosszasan foglalkozik a problémával. Megállapítja, hogy Bratianu és Garofid vonatkozó törvényei csak fuskális szempontokat tartalmaztak, aminek következménye volt, hogy az ország az akohol zsákmánya lett. Erkölcsi szempontoknak is kell érvényesülniök a törvényhozásban.

Slavescu liberális polemizál Ionescuval. Bukarest, március 1. Mironescu külügyminiszter tegnap este 9 órakor hazatért Varsóból. A pályaudvaron Maniu miniszterelnök és Cufencu külügyi államtitkár fogadták. Mironescu

kijelentette, hogy rendkívül meg van elégedve utjának eredményeivel és a román-lengyel barátság még jobban megszilárdult. Sikertelt Zaleskivel az összes függő kérdésekre megállapodni, így a Népszövetség kisebbségi vitájában elfoglalandó álláspontjukra nézve is.

Bukarest, márc. 1. A moldovai bielik tegnap este értekezletet tartott, amelyen elhatározta, hogy kollaborációt létesít a besszarabiai blokkal a két országrészt kölcsönösen érdeklő kérdések megbeszélése végett.

Bukarest, március 1. A veresen tábornok heves támadást intézett az Indretareaban Stere ellen, aki szerinte az állam egysége ellen dolgozik. A támadásra Stere igen éles hangnembben válaszolt. A polemianak heves folytatása várható.

Bukarest, márc. 1. A liberális párt parlamentari csoportja ma délelőtti ülést tartott Bratianu Vintila elnökletével. A kamara előtt fekvő szövetségi munkaszervezéséről szóló, valamint a csendőrség újjászervezéséről szóló törvényjavaslatot foglalkozott.

Halasztást szenved a diplomáciai kar átszervezése

Egyelőre csak a varsói és washingtoni román követeket cserélik ki. Valószínűleg bevezetik a diplomáciai ügyvivősegeket

(Bucuresti-Bukarest, március 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) Márciusra volt bejelentve a román diplomáciai testület nagy átszervezése, amelyen már hetek óta dolgoznak a Sturza-palotában és amely különösen Románia nyugati külpolitikai képviselőit foglalkoztatja. A változásokat hozni. Egyelőre azonban különböző okokból az átszervezés halasztást szenved. Mint ismeretes, a kormány már egy hónappal ezelőtt elhatározta, hogy Carol Davilla varsói követet Washingtonba nevezi ki, viszont Creteanu ottanikövetet Varsóba helyezzi át. A közbejött Litvinov-javaslat miatt a kieserítés halasztást szenvedett de két héten belül most már meg fog történni.

A tervbevevett többi változás nem fog ilyen rövidesen bekövetkezni. Az utolsó pillanatban ugyanis számos nehézség merült fel, amely miatt a kormány kénytelen volt a tulajdonképeni nagyobb átszervezést elhalasztani. A halasztás oka elsősorban az, hogy a minisztériumok átszervezésének kérdését még nem lehet letárgyalni. Ettől függ többek között a csatló területek minisztereinek a kabinetből való kiválasztása. Ezideig még nem történt döntés arról, hogy az egyes minisztériumokat miképen fogják átszervezni és hogy kik lépnek ki a kormányból. Másodsorban az is késetteti a diplomáciai testületben tervbevevett változásokat, hogy a kormány a fontosabb külföldi fővárosokban egyelőre semmiféle változást nem akar. Ezért az újabb kinevezések és az áthelyezések, amelyekről annyi szó esett az utóbbi időben, még nem aktuálisak.

Többek között szó volt arról, hogy Caius Brediceanuut Bécsbe, Isopescu-Greult pedig Rio de Jaeniroba nevezik ki. A közbejött események miatt Brediceanu május elsejéig további szabadságot kapott és újabb döntésig Octavian Reu vette át a braziliai román követség vezetését.

Március közepén összehívják a legfőbb diplomáciai tanácsot, hogy hozzájáruljon a tervbevevett változásokhoz és ki nevezésekhez. Ekkor fog eldőlni, hogy sör kerül-e diplomáciai ügyvivők kinevezésére, a követségek titkárságai közül, azokon a helyeken, ahol a külügyi költségvetés még nem enged meg új követségek felállítását.

— Gyilkol a lavina. Bécsből jelentik: Sterg község határában, egy leomló lavina két iskolagyermeket eltemetett. Egyiküket sikerült élve kimenteni, a másik gyermek már halott volt.

Butorárleszállításra

határoztuk el magunkat, hogy üzemünk munkasait foglalkoztathassuk ha tehát

olcsó és jó butori

Büsendorfer, Stigl, Wirt, Productivgenossenschalt és Hoffmann

zongorát, pianinót,

akar vásárolni ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre és tekintse meg

Székely és Réti

butorgyár r.

hatalmas raktárak Hitekes egyéneknek kedvező fizetési feltételek

Az Uj Kelet tudósítójától. Bukarest, március 1. Az Uj Kelet tudósítójától.

— Tro

frásból a jelentik: körökből vezér su Mindenna szovjetko számára. újságírás lapokba a A Daily éleshangul. Sztali korlati értekezlet, aki szítja ban Leni olyan szaktudó

— A J

estélye. Február 2. Volkszeittől a ref. iránt óriási és a hatalmát meg a sziklon kívül híri operében igen j. Dávid, Izra. A darab s Neuman M. Mayer és nő rendezé. Albert, Fel. Béla, Sch. Schwartz Eerschkov. Pollák Dez. JÁRVÁN ellenállókép. Jemelt, kel. mény.

— Tagle Kadisába. hittestvérel Szent Egy. és folyó hó. tagjai chevi kedjenek b. dával (Cal. közölni. Az

Lond

orig

kelnek

Crep

NO

az ösz

Grün

nődivat

Piat

Tava

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánorsági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Ma. ton Ernő.
Főszerkesztő: Jámber Ferenc.
Buka esti szerkesztőség: Kaszner Rezső,
Str. Carl 81.
Az Uj Kelet cikkeinek nyomtatását és a kiadás megjelölésével engedjük meg.

Troitzkijnak nincs pénze és újságról akar élni. Konstantinápolyból jelentik: Troitzkijhoz közelálló orosz körökből jelentik, hogy a volt szovjetvezér súlyos pénzzavarokkal küzd. Mindennapi megélhetése érdekében a szovjetkonzulátuson gyűjtést indítottak számára. Troitzkijnak az a terve, hogy újságról él meg és a nagy világlapokba cikkeket ír az orosz kérdéssről. A Daily Express tudósítójának igen éleshangú kijelentéseket tett Sztalin ellen. Sztalin — mondta Troitzkij — gyakorlati érzékű, de műveletlen, szüklátkörüli, erőszakos és nyakacs ember, aki szítja a párt harcokat Oroszországban Lenin azt mondta róla, hogy olyan szakács, aki csak borsos ételeket tud főzni.

A Jüdische Volkszeitung kultúr-estélye. Máramarosszigetről jelentik: Február 23-án tartotta meg a Jüdische Volkszeitung nagyszabású kultúr-estélyt a ref. tornacsarnokban. Az estélyt iránt óriási érdeklődés nyilvánult meg és a hatalmas terem zsúfolásig töltötte meg a szigeti közönség. A revüszámokon kívül színpereket Goldfaden világ-hírű operetteje. Laj száchmajd, amelyben igen jó alakítást nyújtottak: Klein Dávid, Izrael Dezső és Guttman Ignác. A darab sikeréhez még hozzájárult Newman Mendel, Kalos Zoltán, Taub Mayer és erschkovits József. A kitűnő rendezésért Hirsch Emanuel, Izrael Albert, Feldmann Nándor, Auerbach Béla, Schachter Herman, Stern Mihály, Schwartz Ignác, Grünfeld Baruch, Erschkovits Jenő, Lax Móric és Pollák Dezsőt illeti elismerés.

JÁRVÁNYOS IDŐBEN gyermekeink ellenálló képességét és erejét fokozza a Lemalt, kellemes csukamájolajos készítmény.

Tagfelvétel a Kolozsvári Chevra Kadisába. Értesítjük az érdekelteket, hogy a tagfelvétel a Szent Egyetel kebelébe megkezdődött és folyó hó 10-éig tart. Aki még nem tagjai chevranaknak fenti időig szíveskedjenek belépési szándékukat az irodával (Cal. Regele Ferdinand 54 I.) közölni. Az elnökség.

Londonból megérkeztek a legújabb

original, 'Twæed'

kelnek kabákokra és costümökre.

Crepelák, Charmoll-nok és Kaschák az összes divatszineken ruhákra.

Grünwald & Steiner nődivatkülönlegességek áruháza
Piafa Unirii 12.

Óriási munkanélküli tömegek indultak meg London felé. Londonból jelentik: A munkanélküli milliókra megnő tömegei elhatározták, hogy a fővárosban nagyszabású demonstrációs felvonulást rendeznek. A felvonulásra különösen a szénbányavilágról óriási tömegek indultak utba London felé. A rendőrség nagyarányú intézkedéseket fogantatott a rendezvények megakadályozására.

Jugoszláviában feloszlatták a magyar kultúregyesületeket is. Ujvidékről jelentik: A bácskai főispán rendeltére tegnap feloszlatták a Katholikus Kört és a Katholikus Gazdakört, az eddig még megmaradt egyedüli magyar kultúregyesületeket. A feloszlátás érhetően elkeserítette a bácskai magyarságot, mely tiltakozni készül a szabadságtörő rendelkezések ellen. A feloszlátott egyesületek vezetői tiltakozó távirattal fordultak Belgrádba, de nem sok eredményt várnak a tiltakozástól, mert eddig még egyetlen hasonló esetben eredményt nem értek el.

Anton Rosenzweig Cluj

Heber könyvek és talleszek
nagyvárosi díszes. — Gyári árak!

Felrobbant egy angol gőzös dinamitrokomány. Newyorkból jelentik: A Tritonia angol gőzös kétszáz métermázsa dinamitrokomány a columbiai Bucaramanga kikötő előtt felrobbant. Az explozió következtében több táviró és telefonvonal megszakadt, úgyhogy Columbiával összeköttetés nemcsin. A robbanás ereje a tenger alatti kábel is elvágta. Az explozió pillanatában a legénység egy része már szárazföldön tartózkodott. Egyelőre még nem lehet tudni, hány ember vesztette életét a katasztrófánál.

Mezőgazdasági kiállítás Budapestten. Féláru utazás és vízummentes határátlépés március 16-tól. Igazolványok a menetjegyirodákban.

Szélfűtés Menzagyűjtők. A kolozsvári zsidó Menza vezetősége értesült arról, hogy Nagyenyeden és a vidéki városokban ismeretlen, diák-sapkás egyének gyűjtöttek a Menzának. A Menza vezetősége nyomatékosan felhívja a közönség figyelmét arra, hogy a Menza diákjai csak a husvéti és nyári vakációban rendeznek gyűjtéseket vidéken, amikor is a Menza vezetősége a diákokat szabályszerű felhatalmazással látja el. A Menza vezetősége kéri azokat, akikhez a szélfűtések gyűjtjenek mennek, hogy az első alkalommal adják át őket a hatóságoknak.

Die erhabenste...
Josses Rosenblatt in Gramofonplatten, die neuesten hu. oris. Aufnahme von die grosse amerik. jüdische Künstler in grösser Auswahl erhältlich! bei der jüdischen Buchhandlung Saffuth in Cluj. Verhangen Sie Katalog.

Veér Intrét ismét bíróság elé állítják. Budapestről jelentik: A letartóztatásban lévő Veér Imre dr. ellen az ügyészség elkészült vádiratával. A vádirat kormányzóértéssel, az állami és társadalmi rend felforgatására irányuló büntetett elkövetésével vádolja Veér Imrét. A fő tárgyalás a bűnperben március közepén táján kezdődik a Törek-büntetőtanács előtt.

Megkerült az elsüllyedt Saint Malo gőzös második mentőcsónakja. Párisból jelentik: Cherbourgi jelentés szerint az elsüllyedt Saint Malo gőzös második mentőcsónakja is megkerült. A csónakot Jardinaud partra vetette a meg mindig rendkívül viharos tenger ája. A mentőcsónakba szállott hat matróz közül egy eltűnt, a többi holtan találtak a csónak feckén. Orvosi vélemény szerint a hideg és a fáradtság ölte meg őket. A Saint Malo megmenekült kapitánya kijelentette, hogy hajója katasztrófáját sziklazátony, vagy uszó hajóroncs okozhatta, melybe belefutott a viharban.

Efjegyzés. Roseberg Sándor Keczcel elfjegyezte Kohn Veronkát Gyaluból. Minden külön értesítés helyett.

Schau Loty Beszterce, Ujmann Jenő Nagyvárad jegyesek.

Pirquet világhírű bécsi orvosprofesszor holtan találtak meg lakásán feleségével együtt. Bécsből jelentik: Az osztrák főváros szenzációját Pirquet professornak, a bécsi orvosi iskola egyik legnagyobb hírességének és feleségének halála képezi. Az idős házastart ma reggel holtan találtak meg lakásukon. Először azt hitték, hogy szén-dioxid mérgezésről van szó, de később felmerült az öngyilkosság gyanúja is. Egyelőre még semmi biztosat nem lehet tudni a dolgról. A professzor ismerősei azonban azt mesélik, hogy a híres tudós többször foglalkozott már az öngyilkosság gondolatával. Pirquet professzor, aki annak idején Hoover amerikai elnökkel együtt intézte a közep-európai gyerekek mentési akcióját, legutóbb mint osztrák köztársasági elnökjelölt is szerepelt. Ujab jelentések szerint Pirquet professzor és felesége halálának okát ezideig nem sikerült kétségtelenül megállapítani. A hatóságok véleménye szerint ép ezért feltétlenül boncolásra van szükség. A házaspár környezete szerint semmiesetre sem lehet szó öngyilkosságról, csupán balesetről.

A repülőgép kigyulladás okozta a francia pilóták balesetét. Párisból jelentik: A Havas távirati iroda rangonai tudósítójának közlése szerint Le Brix, Jousse és Paillard balesete kedden reggel Inzoik vasuti állomás közelében történt. A repülőgép mintegy kétszáz méteres magasságban hirtelen

Rádiózik? Jár operába?

akkor nem nélkülözheti a legújabb

Operaismertetőt

Az opera és zeneirodalom remekműveit kimerítően ismerteti és nagyszámú kottapéldánnyal illusztrálja.

Eddig megjelent:

Gounod: Faust	ára 34.—
Wagner: Lohengrin	» 34.—
Bizet: Carmen	» 34.—
Verdi: Aida	» 34.—
Puccini: Turandot	» 34.—
Erkel: Bánk bán	» 34.—
Mozart: Figaro lakodalma	» 68.—
Poldini: Farsangi lakodalom	» 34.—
Leoncavallo: Bajazzók	» 34.—
Thomas: Mignon	» 34.—
Erkel: Hunyadi László	» 34.—
Puccini: Tosca	» 34.—

Kaphatók az UJ KELET könyv-osztályában.

Influenza-járványnál

tudják az emberek palotától kunyhóig,

hogy mindennemű meghülésből eredő fájdalmak csillapítására, lobos torok öblítésére, náthánál belélegzésre, fejfájásnál borogatásra, szaggatásnál dörzsölésre és azonkívül belsőleg is cukorra csepepentve csodás hatással van a valódi

DIANA

sósórszesz

kigyulladt, a légszűrő levált s a gép a pilóták minden igyekezete ellenére lezuhant egy mocsaras területre. Jousse és Le Brix elég súlyos sebesülésekkel kerültek elő az égő gép roncsai közül, míg Paillardnak semmi baja nem történt. A repülőgép látára a közeli faluból segítségére siettek a nagy utat tett pilótáknak s bekötötték a sebesültek sérüléseit.

Egy zsidó család elbolyezkedést lehetősége Máramarosszigeten. Csodálatos valami, hogy Máramarosszigeten, ebben a százszázalékos zsidó városban ahol az ipar minden ága teljesen ki van fejlődve, egy iparágunk még sincsen művelője. Máramarosszigeten minden keztyűs. S ha valakinek ilyen munkája van, a közeli városokból csak nagy nehézségek árán tud hozzájutni. Ezért többen fordultak az Uj Kelet szigeti tudósítójához és kérték, hogy az Uj Kelet révén hozasson Szigetre egy zsidó keztyűst. Az Uj Kelet azon olvasói, akik érdekelve vannak, forduljanak szigeti tudósítónkhoz (Str. Stefan cel Mare 38), aki készséggel ad mindenről felvilágosítást.

Bécsben rekedt a magyar operaház személyzete. Budapestről jelentik: A magyar királyi opera személyzete Nürnbergből visszatérőben Bécsben rekedt s egyelőre nem tudja tovább folytatni az utat a magyar főváros felé. A Turandot nürnbergi előadásának egészen kivételes nagy sikere volt. A lapok a legnagyobb elismeréssel írnak az opera művészi teljesítményeiről, ugyszintén a filharmonikusok koncertjéről, melynek során Dohnányi dirigálása mellett előadták Bartók, Kodály-műveket és Dohnányi Ruralla Hungaricáját.

Jöemberek figyelmébe. Koplovits Ignác, munkaképtelen, 59 éves zsidóasszony, aki a nehéz telet kereképtelenül és minden támogatás nélkül húzta végig, azzal a kéréssel fordul a jólelkű emberekhez, hogy adományaikkal támogassák. Szíves adományokat Galamb ucca 17 szám alatti lakására kér.

Hirdessen az Uj Keletben

Tavaszi ruhák festése, tisztítása megkezdődött Czinknél Cluj.

Rádió műsor

Idő: középeuropai

Szombat, március 2. — Budapest.
 9.15: Gramofonhangverseny. Szünetben hírek; 12.05: Cigányzene; 13: időjelzés, időjárásjelentés; 17.40: Zene-kari hangverseny; 19.15: »A hamburgi menyasszony« c. operett előadása a Studióból; 22: Időjelzés, időjárásjelentés és hírek. Utána cigányzene. — **Bécs,** 17.35: Kamarazene, Lola Rubinstein Longoralművész közreműködésével; 19.20: M. Gardi hangverseny-énekese nő dalestje; 19.50: Egy operett előadása. Utána esti hangverseny. — **Berlin,** 17: Délutáni hangverseny. 20: Jean Gilbert-est. Hangverseny és ének a szerző műveiből. — **5 G. B. Daventry Experimental,** 15: Zongora sextett; 16.30: Táncczene; 20: Fr. L'Er-langer »Tess« c. operájának közvetítése; 22.30: B. Davidson (hegedu) és M. Corran (alt) hangversenye. — **Kassa,** 20.50: Smetana-est. zene-kari hangverseny, L. Jakubicek hangversenyénekese nő közreműködésével. — **Königsberg,** 20: F. Smetana: Die verkaufte Braut c. operájának közv. — **Leipzig,** 20: Mozart: Don Juan c. operájának előadása; 22.05: Táncczene. — **2. L. O. London 5xx Daventry,** 16.40: Llesse Henoson (sopran) hangversenye; 19.30: Hubert Eisdell (tenor) hangversenye; 21.35 Kingsley Larh (bariton) hangversenye. — **Milano,** 12.30 Déli hangverseny; 20.30: Fratelli Kisei »Crispino F. La Conora« c. operájának közv. — **Nápoly,** 21.02: Egy opera közv. a San Carlo színházból.

— **Lecegeti Genf** egyik legnagyobb kávéháza. Genfből jelentik: A város egyik legnagyobb szállodája, a Hotel de la Residence tegnap a fűtőberendezés felgyulása miatt teljesen elégett. A tűz gyors terjedésének főoka az volt, hogy a tűzoltóság a hidegért befagyott vízcsapok miatt csak nagynehezen tudott vízhez jutni. A kárt nyolcszáz ezer aranyfrankra becsülik.

— **Kabulból** az angol nagykövetség is menekülni kellett. Londomból jelentik: Tegnapelőtt a kabuli angol nagykövetség összes tagjai repülőgépeken hagyták el a várost, miután az afgán fővárosba kirendelt angol pilóták mintegy hatszáz embert szállítottak Indiába. Az utolsó angol menekült Sir Francis Humphrys meghatalmazott miniszter volt, aki eltávazása előtt — évtizedek óta először — levette az angol főtárogót a követség homlokzatáról.

Színház - Művészet

Ida regénye

— Bemutató a Kolozsvári Magyar Színházban —

Az »Ida regénye«, Gárdonyi Géza műve, amelyet Emőd Tamás és Török Rezső irtak át vigjátékká — a jólismert és bevált recept szerint. Apáca, cigánymuzsika, duhajkodás, színésznő, zárdai növendék és diadalmaskodó szerelem, minden, minden van ebben a darabban, ami a biztos sikert eredményezheti. A vigjátékot rutinos kézzel irták meg és hemzseg a szellemes, szípkázó mondásoktól, valamint a jól felépített színpadi jelenetektől. A régi jó sikert jelentő vigjátékok prototípusa és három felvonáson keresztül elsőrangúan szórakoztató. Ezenkívül többet nem mondhatunk róla.

Az előadás kitünő volt és régebben nem láttuk a kolozsvári Magyar Színház drámái együttesének tagjait olyan jól összejátszani és egyénenként oly kitünő alakítást nyújtani, mint Ida regényében. Elsősorban Tóth Eleket kell kiemelniünk, aki a gazdag, de könnyelmű vidéki apa szerepében, erdélyi viszonylatban tökéletes volt. Marsi Gizit iluzióteltősen, bájosan játszotta meg a darab főszerepét. Előbb zárdanövendék volt s azután szerelmét titkoló asszony. Különböző valósággal predestinálva van ennek a szerepnek a betöltésére. Mihályffy László és Miklósi Margit humorukat csillogtatták és sokszor nyíltzini tapsokra ragadtatták a közönséget. Mészáros Béla is apróhirdetésben szerzett lértet férfiasan alakította. Czopán Flóra egy süketnéma leányt alakított megrázó hűséggel. Székelyhydy Adrien, Laczkó Aranka, Petrőczy Alice, Hoykó Ferenc és Balázs Samu minden lehetőségükkel hozzájárultak a darab sikeréhez. A rendezés munkája Imre Sándort dicséri. (h. e.)

A Magyar Színház műsora:

Szombat d. u. fél 4-kor: Böcs Nánán. (Ifjúsági előadás nagyon olcsó hely-árakkal. Bevezető előadást tart: dr. Borbély István. Ssz.: 287.)
Szombat este fél 9-kor: Ida regénye. (3-adszor. Napi bérlet 29. C. Ssz.: 288.)
Szombat este 11-kor: Boross Géza budapesti kabaré-társulatának vendégjátéka. (Főlépnek: Boross Géza, Sándor Stefi, Bánhidly Iona, Szentiványi Kálmán, Simándy József. Ssz.: 289.)
Vasárnap d. u. fél 4-kor: Boross Géza budapesti kabaré-társulatának vendégjátéka. (Rendes helyárakkal. Telje-

sen más műsor. Ssz.: 290.)
Vasárnap d. u. 6-kor: Ida regénye (4-szer. Rendes helyárakkal. Ssz.: 291.)
Vasárnap este 9-kor: Boross Géza budapesti kabaré-társulatának vendégjátéka teljesen más műsorral. (Bérletszünetben. Ssz.: 292.)
Hétfőn este fél 9-kor: Ida regénye. (-5ször Napi bérlet 30. A. Ssz.: 293.)

A Nemzeti Színház és a Román Opera heti műsora:

Szombat: Hét eladó leány.
Vasárnap délután: Medea.
Vasárnap este: Trubadur, John Sullivan.
Hétfő: Bohémek, gyermekelőadás.
Kedd: Crina.
Szerda: Folygó hollandi, I. Nona Otescunak, a bukaresti Román Opera dirigensének közreműködésével.
Csütörtök: Botesinálta doktor. (Gyermekelőadás.)
Péntek: Szöktetés a szerájból. I. Nono Otescu közreműködésével.
Szombat: Crina.
Vasárnap délután: Aida.
Vasárnap este: Két eladó leány.
Hétfő: Traviata. (Gyermekelőadás.)
Kedd: A kardinális. (Bemutató.)

A színházi Iroda közleményei:

Ma este 11-kor kezd a **Boross Géza** kabarétársulata a vendégjátékait. Budapest leghíresebb, legnépszerűbb kabarétársulata, a Boross Géza-együttes ma este 11-kor kezd meg három előadásra terjedő vendégjátékát a magyar színházban. Második előadásuk: holnap, vasárnap délután fél 4-órakor (Ielér kabaré). Bucsuelőadásuk holnap, vasárnap este 9 órakor. Mind a három előadás alkalmával teljesen más-más műsor!

A jövő hét grandiózus film-eseménye: **A kártya meg az asszony, Adolph Menjouval!** Hétfőtől kezdve vetítik a magyar színházban az idei évad egyik legérdekesebb film-szenzációját. Címe: A kártya meg az asszony. Főszereplője: Adolph Menjou. Színrekerül hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken, mindennap 4 és 6 óra kor.

Ida regénye. Az idei évad legnagyobb sikere: Ida regénye. Szerzője: Gárdonyi Géza. Dramatizálta Emőd Tamás és Török Rezső. Ma este harmadszor, holnap, félhétkor negyedszer és hétfőn ötödször adják Ida regényét.

Jövő héten **Rátkay Márton** vendégjátéka. A jövő hét érdekes színházi eseménye a budapesti színházi világ legnépszerűbb művészeinek, Rátkay Már-

tonnak négy esti vendégjátéka!

Boross Géza kabaré-műsora. Boross Géza híres és népszerű kabarétársulatának teljes műsora ez: Első előadás (ma este 11-kor) Szentiványi István bevezető konferansza, Teri-feri, Harmath Imre tréfája. Boross, Sándor Stefi. Simándy József szólója, Bánhidly Iona szólója. Szívtelen asszony, vigjáték 1 felvonásban. Irta: Verneuil. Bánhidly, Boross Simándy. Boross Géza aktuális kupléi. Express házasság. Harmath Imre és Vince Zsigmond zenés bluetje. Boross, Sándor Stefi, Simándy. Szünet. Lux, Nőtj Károly bohózta. Boross Bánhidly, Sándor Stefi, Szentiványi, Simándy. Szentiványi Kálmán konferansza. Sándor Stefi új slágerei. 13-as hordár, Vaszary János bohózata. Boross, Bánhidly Iona Simándy. Második előadás (holnap délután félhétgykor Ielér kabaré): Szentiványi Kálmán konferansza. Anyukám hagyjal beszélni. Simándy József szólója. Főnök ur tudom. Boross Géza szólója. Szünet. Biztosítás. Sándor Stefi slágerei. Szentiványi Kálmán revüje. Boross Géza aktuális kupléi. Harmadik előadás (holnap este 9-kor): Szentiványi Kálmán bevezető konferansza. A gyáva fráter. Nőtj Károly tréfája. Boross, Szentiványi Simándy. Simándy József szólója. All az óra. Bálint Lajos egyfelvonásos vigjátéka. Sándor Stefi, Bánhidly Iona, Boross, Simándy, Szentiványi. Szünet. Csak kinéletesen. Vadnai László tréfája. Boross, Sándor Stefi, Szentiványi, Simándy. Sándor Stefi új slágerei. Szentiványi Kálmán konferansz-revüje. A peches vőlegény. Vaszary János tréfája. Boross Géza Sándor Stefi.

Kimutatás a »Marpe Lanefes« Egylet működése 1929. év január hóról. Kiosztott 900 ebéd, 208 liter tej, 8 liter bor. Bevételek: 900 ebéd a 50, 45.000, tagdíjakból 14.012, betegek hozzájárulása 570, ebédek megváltása 1310, összesen 60.892 lel. Kiadások: Kiosztott ebédek értéke 45.000, ételhordásért 4748, jutalékokra 3804, konyhai kiadások és főzés 2648, tejszámla városi betegeknek 1550, segélyek városi betegeknek 3142, összesen 60.892 lel. Neumann Mórné elnök.

Szeszgyárosok, szeszfőzők nem nélkülözhetik

A szeszgyártás kézikönyvét

A legrészletesebb, legérthetőbb módon megírt szakmunkát. — Szerkesztették: Dr. Herics Lórá Jenő és Osztróvszky Antal műgyegetani magántanárak. — Ára füzve 1100, kötve 13.0 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

Anna Jakobovitz híres tragika

amerikai jiddis szintársulata játszik

Temesváron a Városi Színházban a következő programmal

Vasárnap, március 3-án este 9 órakor Die mame fin der Welt (A világ anyja), melodráma 3 felv.
 Hétfőn, március 4-én Geld, Liebe und Schande (Pénz, szerelem és nyomoruság), kedden, március 5-én Serce kozák, zenés vigjáték 4 felvonásban.

Szomb...
 A g...
 Legh...
 (Bucure...
 Kelet tud...
 rifa mód...
 küszöbén...
 vésége...
 igazgató...
 nők elnö...
 Az igaz...
 tárgyalás...
 delentügy...
 amelyben...
 le állás...
 szándéka...
 ugynevez...
 rifát, őt é...
 huzamosa...
 cionizál...
 térium m...
 az Ugrina...
 az racion...
 ugyszinté...
 ról, hogy
 Kinevez...
 sdt előke...
 jelentik...
 miniszter...
 tanulmány...
 avult töz...
 tásook szü...
 új tözsd...
 is kapott...
 Ernest E...
 Emil Bran...
 tözsdetana...
 Romaneas...
 Gh. Cristo...
 iparkamar...
 toja, Pand...
 vezértük...
 delemügy...
 vatalos vá...
 Az expo...
 nében is...
 Az export...
 hogy am...
 vardiitari...
 ritéct ker...
 váomokmá...
 a pénzüg...
 Ennek a v...
 légere a...
 megenged...
 vámdekli...
 köfizessek...
 nyait 150...
 aláírások...
 ben, am

DEV...
 Zürich —
 New York —
 London —
 Páris —
 Milano —
 Prága —
 Budapest —
 Beograd —
 Bukarest —
 Varsó —
 Bécs —
 Berlin —

Közgazdaság

A gyáripár két hónappal kéri elhalasztani a vámtárgyalásokat

Legközelebbi ülését Brassóban fogja megtartani az UGIR igazgatótanácsa

(Bucuresti-Bukarest, március 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) A bohozatali vámtarifá módosítására vonatkozó tárgyalások között a nagyiparosok országos szövetsége, az Ugir február 27-én délután igazgatósági ülést tartott C. Bustia mérnök elnökelésével.

Az igazgatósági ülés mindenképp tárgyalás alá vette az ipar- és kereskedelmiügyi miniszter azon átiratát, amelyben felkéri az Ugirt, hogy szövegezzék az álláspontját a minisztérium azon szándékával szemben, hogy bevezeti az úgynevezett regresszív rendszerű vámtarifát, öt éven át fokozatosan és ezzel párhuzamosan minden egyes iparágat racionalizálási programját bemutassa, ugyanis az új adatszéri tervezet arról, hogy minden egyes iparágat milyen

arányban csökkenő vámtarifát kíván.

Az intern vámbizottság referátuma alapján az Ugir igazgatósági ülése megállapította, hogy ezt az egészen újszerű problémát nem lehet oly rövid idő alatt alaposan megtárgyalni abból a szempontból, hogy a regresszív rendszerű vámtarifát lehet-e minden iparágára alkalmazni és ezért kérti fogja a minisztériumot, hogy legalább két hónap haladékot adjon erre, vagyis május 1-ig.

Ezután a kereskedelmi és iparkamarai választásokkal kapcsolatban az ülés kimondta, hogy igyekezni fog egységes és politikamentes listákat összeállítani. Végül elhatározta az Ugir igazgatósága, hogy legközelebbi ülését júniusban Brassóban fogja megtartani, a szövetség 25 éves fennállásának jubileumát pedig április második felében fogják megünnepelelni.

lik: A kereskedelem- és iparügyi minisztérium mellett működő speciális bizottság elkészült a tisztességtelen verseny üldözéséről szóló törvényjavaslattal, amely tudvalevőleg a rosszemléketű spekulatív törvényt fogja helyettesíteni. A kész tervezetet Madgearu miniszter jóváhagyása után megküldik az összes kamaráknak véleményezésre vételt és csak azután kapja meg a javaslat végleges formáját, amely a parlament elé kerül. A javaslat körülbelül nyár derekán fog törvényerőre emelkedni és a parlament rendkívüli ülészakájában kerül szavazás alá.

Leszállítják a közén importvámját. A kormány az a döntése, hogy a vasút szénellátását nyilvános árjeltesen fogja biztosítani, még mindig érthető igazolomban tartja azokat a köröket, amelyek eddig kizárólag szállítói voltak a CFR-nak. A kormány most azt határozta el, hogy a szénárakat a fogyasztási hely szerint fogja alapul venni, nem pedig a bányára. Ennek megakadályozására, hogy a szénbányák esetleg kartellbe tömörüljenek, a kormány a jelenlegi 100 százalékos védővám leszállításának gondolkodással foglalkozik.

SPORT

A brassói Ivria Sport Club

Nyolc év óta létezik ez a Sport Club mely ezen idő alatt a letért olyan óriási küzdelmeket folytatott, amikre talán nincs is példa. Szerencsére mindig akadtak olyanok, akik a zsidó sport érdekében energiát és egyes esetekben anyagi erő bocsátottak az egylet rendelkezésére, úgy hogy szer akadályon át az Ivria él és talán azt is elmondhatjuk, hogy virágozik.

Messzemenő tervek hevitik a mai vezetőséget, de meg kell elégednie a kisebb sikerekkel is, mert mindig felvetődik az anyagi erő hiánya, minden tevékenységnek ezen kerékkötője.

Amennyire mégis jutott az Ivria, hogy football szakosztálya ma minden viszonylatban, de főképp a zsidó sport szempontjából, számottevő tényező lett. A brassói kerület 10 football-csapatával rendelkezik. Ezek között a Coltea, mely országos bajnok-csapat lett és szinte valamennyi csapat elsőrendű számba megy országos viszonylatban. Az őszi bajnoki mérkőzés az Ivriát e tíz csapat közül az 5-ik helyre helyezte és ezzel elébe vágott a Brassóviának, mely még nemrég a kerület bajnokcsapata volt.

Sikereket ért el az Ivria a tét sportban is, amikor műkorcsolyázás és gyors versenyben a brassói jégpályán az első, illetve és második díjat nyerte.

Helyt állott ping-pong versenyeken; egész télen tea-déltánokat rendezett és a legelőkelőbb társadalmi osztályok előtt tette mepszerítvé az Ivria nevet.

Mégis az a ponton van, hogy senki sem próféta a maga hazájában és míg az Ivria-mérkőzésekre a plebszter is szívesen eljönnek, addig a brassói hírsorsosok alig látogatják football és más rendezvényüket, ami érthető módon depriimálólag hat az Ivria lelkes csapatára.

Március 2-án rendezik az Ivria a brassói Redout termében nagyszabású árcos bált. A bál mindenképpen névös lesz; óriási díkészületek, előző meg és kellemesnél-kellemesebb megtervezések várnak a közönség részére.

Ez a bál lesz fokmérője annak az érdeklődésnek, amelyet az Ivria szerkesztés tevékenységével és sikereivel a közönségből kiváltott és ez a bál van hivatva az Ivria anyagi erejének meg szilárdítására, hogy így további dícsőségeket szerezzen a romániai zsidó sportnak.

Primăria Municipiului Cluj.

No. 3735—1929.

Publicare de concurs.

Primăria Municipiului Cluj publică concurs pentru 3 vagoane ciment portland necesar la lucrările la regie.

Deviz conditionii precum si toate deslusirile sa pot primi la Serv. Tehnic Str. Brătianu No. 25 etaj I. intre orele 11—13 a. m. la ing. Lakatos.

Ofertele in plic si sigilat se vor inainta până la data de 11 Aprilie 1929, ora 11 a. m. in sala cea mare a primăriei.

Se va anexa la ofertă garanția de 4% m. numerar sau efecte garantate de stat.

Licitatia se va tine in conformitate cu legea contab. publ. art. 72—78.

Cluj, la 19 Februarie 1929.

Primăria Municipiului Cluj.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésért egy szál 5 lej, vastagabb betűvel írt. Legkisebb apróhirdetés 5 lej. Állatkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Ap óli detések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg mellette van. Egyszeri hírek díja 25 lej, elöl fizetendő 15 lej.

Utazók! BERROVICSE

vendéglője megnagyobbította
Oradea, str. Nicolai Iorga 19.
Zöldfa-u. Mérsékelt árak. Kitűnő házikonyás

T. Hölgyeim!

Tekintsék meg saját készítményű bubi,transz parókákat formatio, poschtise Hat hónapos villanyos oncolálás, speciális, festés és minden különlegességek e szakmában. MUSSA, Cluj Str. Memorand. 10.

Speciális gyógypedagógiai tanmódsz-remmel a leggyengébb tehetségű elemi es középiskolai tanulókat normáltsakká képezem kt. Carei (vagykároty) Nagy József igazgató.

Szoba-konyha, spelt és füves Veranda kiadó március 15-re. — Kalandos-u. 13.

Uj diógyökér ebéd-eladó. Berkovics emlékeztető Dózsa-u. 2.

Kineveztek a tőzdelőrvény módosítását előkészítő bizottságot.

Bukarestből jelentik: Az ipar- és kereskedelemügyi miniszter bizottságot küldött ki annak tanulmányozására, hogy a jelenlegi elavult tőzdelőrvényen milyen változtatások szükségesek. A bizottság, amely az új tőzdelőrvényjavaslat kidolgozására is kapott utasítást, a következőkből áll: Ernest Bue államtitkár, mint elnök, Emil Brancovici professor, a bukaresti tőzdelőrvény tagja, Ion Slavescu, a Banca Romaneasca igazgatója, tőzdelőrvénytag, Gh. Cristodorescu, a kereskedelmi és iparkamarák szövetségének vezérigazgatója, Pande Icomu, a bukaresti tőzdelőrvény elnöke, Cezar Harjescu kereskedelemügyi igazgató és N. N. Stoica hivatalos váltóügynök.

Az exportdeklarációk duplikátjai ellenében a kintalók a fuvardíjtérítéseket. Az exportáló cégek körében régi panasza, hogy amikor a belső és az exportfuvardíjtartifa közötti különbséget visszatérítést kérnek a CFR-től, a vasút az eredeti vámkönyveket követeli, holott azokat a pénzügyminisztérium tartja vissza. Ennek a visszasz állapottnak a megszüntetésére a CFR vezérigazgatósága most megengedte, hogy a fuvardíjtérítéseket a vándeklaráció duplikátja ellenében is kifizessék, de a deklarációk másodpéldányait 150 lej okmánybéllyel és eredeti aláírásokkal kell előadni. Olyan esetekben, amikor az exportküldemény vala-

mely román folyamhajózási ügynökség címére lett feladva, vagyis a fuvarleveleken nem az igazi címzett szerepel, a fuvarhíjkülönbözet visszafizetéséhez az kell, hogy a fuvarlevél hátlapján az illető hajóügynökség igazolja a szállítmány exportálását, de ebben a igazolásban ugyanazon személynek kell exportörként szerepelnie, mint a vándeklarációban.

Mégis olcsóbb lesz a cukor. A kormány-nak a fontosabb élelmiszerek olcsóbbá tételére indított akciója, a papír és a cement árának — egyelőre csak mérsékelt — leszállítása után, most a cukorárak csökkentésénél biztat sikerrel. A cukorkartell szívos ellenállása késztette ugyan a régóta várt árszállítást, de Madgearu miniszter most ismét közölte a cukor árának megállapítására hivatott bizottsággal azt a kívánságát, hogy a cukor árát le kell szállítani. A bizottság erre a bizottságot küldött ki a répatermelők, a cukorgyárak és a minisztérium megbízottjaiból, amely azt tanulmányozza, hogy milyen mértékben lehet a cukor árát leszállítani. Az albizottság jelentését szombaton reggel veszi tárgyalás alá a plenárius bizottság. Hír szerint az új cukorárak március 15-én lépnek életbe.

Elkészült a tisztességtelen verseny elleni törvényjavaslat. Bukarestből jelen-

TÖZSDE

A piac változatosan

DEVIZÁK	Kolozsvár	Zürich		Paris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	Newyork
		Nyitár	Zárár						
Zürich	324—3240	—	—	42250	3235	11630	13694	65005	1923
Newyork	168—15	520	520	256087	16765	573 0	71180	3380	—
London	814 10	257350	257350	12425	915	2 425	345175	16893	444
Páris	659—659	203125	2031	—	6 6 0	223929	2782	13206	39075
Milano	887—882	272300	272300	134	881	3001	3723	17687	5323
Prága	49850	154000	154000	—	498 0	197	2106	—	2 6
Budapest	2940—2940	106500	906550	—	2935	—	12409	8925	—
Beograd	—	913	91271	—	295	100678	1249	5933	176
Bukarest	—	310	310	1525	—	343	42737	2032	6050
Varsó	1920	5835	5835	—	19	6430	7980	37887	—
Bécs	2368—2368	7310	7308	—	2362	80587523	—	47477	—
Berlin	4005—4005	1239300	12340	—	3985	136069	16914	80321	—

Száz lej árfolyama: (utó) Zürich 310, Paris 1525 Budapest 341, Bécs 42300, Prága 2010

szeszifőzők
váltás
nyvét
felv.
március

A muzsikus ember

Írta: Salom Aléchem. — Szabó Imre fordítása

Ez nem afféle egyszerű játék, nem a hangok és lágy füvalmak zenéje, nem! Ez egy szent munka, valami istentiszteletfele, amikor is egy érzsessel teli szív és egy nemes lélek párbeszédet folytat lathatatlan égi hatalmakkal. Stempenyu ott állott szembe a menyasszonnyal és a hegedűről lelkes prédikációt tartott, szép, hosszú prédikációt, megindító beszédet, amely a tünő szabadságról és a boldog gyermekévek veszendőségéről mesél, az elkövetkezendő komoly kötelességtudó, gondokkal terhes időszakról. A hegedű hasonlatokban beszél, szimbólikus metaforákkal, mintha mondaná: érted-e a fej befödésének értelmét. A fejedet befödik, betakarják a gyönyörű fekete, hullámos hajad... Vége a fiataltság örömeinek... Ugy hangzik, mint egy istenhözád az ifjúsághoz, bucsu a vidámsághoz, a szép, a kellemes, a kacagó leánykorhoz...

Stempenyu hegedűje ilyen szavakat mond. És az asszonyok jól megértik ezt a prédikációt. Megértik az értelmét, átérzik a tartalmát és szemek megtekinnek könnyekkel.

Hány fiatal asszony gondolja:

— Szent Isten, milyen régen is volt, amikor fölbontott hajjal iltem és azt hittem, angyalok kara vesz körül... boldogság kacagott rám... és a végén, ó nagy Isten, a végén...

Igy gondolkodik szegény és magába nyeli a könnyeket.

— Bárcsak Isten hozzásegítene — sir egy öreg zsidó asszonyka, kiházasítandó lányok anyja — bárcsak hozzásegítene hogy legidősebb leányomat nemsokára «chüpe» alá kísérlek, de legyen magasságos isten nagyobb a szerencséje, mint amilyen az enyém volt. Adja Isten, hogy boldogabb élete legyen, mint az enyém...

Ilyen és hasonló gondolatok fakadnak föl Stempenyu muzsikája nyomán az asszonyi fejekben. Stempenyu pedig minden erejével dolgozik, a hegedűje beszél, énekel, sir és a muzsikuskok szekundálnak neki. Köröskörül pedig mélyszéges, komoly csönd honol. Mindenki figyel... A zsidók elmélyülnek gondolataikba, a zsidó asszonyok áhitatos csöndben vannak, fiuk és lányok állanak asztalokon, székek. Stempenyu pedig játszik...

A hangok pedig folynak és belemarkolnak a szívbe... Oh! oh! oh! — nem is lehet mást hallani. Egy kéz táncol. Fel-le, fel-le és nem lehet többet látni... Különböző hangok, telítve mindenféle érzelmekkel, hallatszának, kelletlen és szomorú hangok, /a mik megmarkolják a szívet, amik bele hatolnak a lélekbe, amik kiszívják ben sönkből az erőt. Egészen elmerülnek valami különös ájulásba az emberek, a szív megtelik, a szív meglágyul, a szemek megtelnek könnyekkel, zsidók jajonganak, zsidók sóhajtoznak, zsidók sírnak... És Stempenyu? Nem lehet látni Stempenyut, nem lehet látni hegedűt. A zember csak hallja az édes hangokat, az isteni ütemeket.

A szép Ruchele, aki életében először hallotta Stempenyut játszani, elvarázsolva állt és úgy hallgatta a büvös hangokat... Különös érzések rajzották körül... Valami bizonytalan, valami ismeretlen, valami megmagyarázhatatlan dolog vonaglott a

szívében... Érezte, hogy valami simogatja őt, kedveskedik vele, hizeleg neki, de nem tudta, micsoda. És amikor véletlenül odanézett arra a helyre ahonnan ömlöttek a drága melódiák, észrevette, hogy egy pár fekete, csodaszép szem meredt feléje. A fekete szemek parázst sugároztak, perzseltek mint a villám, fényltek, beszéltek és lobogtak... Ruchele nem akart odanézni, de már nem volt ura akaratainak...

— Ez tehát Stempenyu — mondotta Ruchele, miután vége volt a »befödés« ceremonijának és el kellett menni a chüpe alá.

Stempenyu befejezte játékát a varázs elmúlt és az emberek megint sűrűgtek-forogtak.

— Hol vannak a gyertyák? — kérdezték némelyek.

— A gyertyák hol vannak? — kérdezték mások.

Megkezdődött újból az előbbi komédia. Az emberek kiabáltak, lármáztak, ide-oda futottak, egymást tuszkolták, egymás tyukszemére léptek, izdadtak, szidták a szolgálkat, ezek viszont nem maradtak adósok a válasszal, a rokonok között heves szócserre kezdődött. Szóval ismét minden megeléknült.

Az esküvő után még nagyobb lett a láрма. Es ebben az általános tumultusban Stempenyu elhagyta a muzsikuskokat és váratlanul az asszonyok között bukkant fel és pedig egészen közel a szépséges Rucheléhoz. Néhány szót váltott vele, közben barátságosan nevetett, fekete haját graciöz kézmozdulattal nyakára vetette. Ruchele elpirult és lesütötte a szemét. Engedte, hogy Stempenyu beszéljen és tiz szóra alig tudott egyet felelni. Hiszen igazán nem illik, hogy ilyen társaságban egy muzsikussal beszélgeszen az ember.

Rövid párbeszéd

Különbözö esodatorténéteket beszéltek Stempenyuról. Azt beszéltek róla, hogy intím összeköttetésben áll intím varázslókkal, tartani kell tőle, a «rossz szemétől», amivel megverheti az embert és hatalma van ahhoz, hogy elcsáltsa a menyasszonyt a völgyégyé től. Mindenféle varázslatos ígél vannak és boszorkányos eszközei. Ha csak ráveti a szemét egy leányra, — mondották — a leány menthetetlenül elveszett. Sok anya tudott erről a titokról és éppen ezért nagyon ügyeltek leányaikra. A leányok csak akkor beszélhettek Stempenyuval, ha a beszélgetésnél jelen volt vagy az idősebb nővér, vagy egy nagynéni, vagy a sógorasszony, vagy valamelyik férjes barátinője a leánynak.

Am csak fiatal leányokra vonatkozott ez a nagy óvintézkedés. Fiatal asszonyokkal szemben már nem kellett tartani semmiféle varázstól. Aki férjhez ment, az már önálló lett és nyugodtan elegyedhetett beszédbe Stempenyuval.

Nem esoda, ha a szép Ruchele nem menekült el, amikor Stempenyu hóna alatt a hegedűvel, és barátságos mosollyal az ajkán, feléje közeledett. Miért is félt volna? Miért is rejtőzködött volna el?

Ezizik Naftali, az após, sokat dolgozott. Olyan nap volt, amikor dolgozni

kellett, ő rendelkezett, hogy minden helyén legyen a lakodalmi vacsorán. Dvosche Malke, az anyós, aki szintén ide-oda futkosott, egy pillanatra megállott ugyan, hogy megnézzze, mit csinál Stempenyu az ő menyé mellett, de gyorsan meggondolta magát:

— Ugyan, mi közöm hozzá? Beszéljen amit akar!

Tovább ment és hangos utasításokat adott a szolganépségnek. A cselédek pedig, mint a bolondok, ugráltak ide-oda, a vendégek izgatottan keresték helyüket a fehérrel letakart asztalok mellett, padokat cipáltak ide-oda, székekkel rendezkedtek, korsókat, szalvétákat kínáltak, megkezdődött a lakoma előtti kézmosás, a zaj egyre hangosab lett, egyre erősebb.

Mindez alkalom volt Stempenyu számára arra, hogy beszélgetést kezdjen Ruchelével, aki gondolataiba merülve állott egy sarokban. Kék szemei a távolba néztek, bizonytalanságba, mint ha szándékosan kerülnék Stempenyu pillantását. Mégis nagyon felfigyelt Stempenyu szavaira.

Stempenyu pedig, ez az átkos varázsló, tudott beszélni. Nagyon jól beszélt, ügyesen, természetesen, szavaival behálózta a leányt, beszélt és közben mélyen a szemei közé nézett. Nem is a szemei közé, hanem bele a szívébe, mélyen, mélyen a szíve közepébe.

— Ez a maguk Majse Mendelje? — kérdezte hirtelen Stempenyu és rámutatott szemével egy fiatalemberre, aki hevesen gesztikulálva beszélt asztaltársával.

— Igen, ő az! — szólt Ruchele és gyorsan eltávozott.

[Folyt. köv.]

Szerezzen örömet gyermekének!

Rendelje meg a legterjedtebb zsidó ifjúsági folyóiratot, a

Remény-t

megjelenik egyszer havonta.

Tartalmaz mesét, regényt, szindarabot, verset. Cserkész és rejtélyrovat.

Előfizetési ára:

egy évre 240 lej
egy félévre 130 lej.

Előjegyzések csakis az Uj Kelet könyvosztálya után eszközölhetők. Kérjen ányyszámot 10 lej értékű levélbéllyeg ellenében.

Előkészületben

SZABÓ IMRE

utijegyzetei

AZ UJ BALKÁN

A Balkán népei a béke tizedik évében

A balkáni zsidóság az új világhelyzetben.

Besszarábia, Bukovina, Erdély, Dobrudza, Orománia, Bulgária, Törökország, Jugosziávia, Görögország.

Előjegyzéseket elfogad az Uj Kelet könyvosztálya

HIRDESSZEN AZ UJ KELET-ben